

Päätöksen suluissa olevat ja katkoviivoilla merkityt kohdat sisältävät viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan perusteella salassa pidettäviä tietoja, minkä vuoksi teksti on poistettu kyseisistä kohdista.

/7

ASIA

Potilaan terveydentilasta tiedottaminen

KANTELU

Kantelija on 8.11.2007 saapuneeksi päivätyssä kantelussaan pyytänyt selvittämään, onko Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) suuronnettomuustilanteiden lääkintäpäällikkö menetellyt lain mukaisesti ja eettisesti oikein tiedottaessaan yksittäisen potilaan vammoista, voinnista ja hoitoennusteesta 7.11.2007 lukuisille eri tiedotusvälineille. Kantelussa on mainitun tapauksen lisäksi pyydetty myös yleisemmin selvittämään sairaaloiden tiedotusvastuuta ja sitä keillä on oikeus tiedottaa yksittäisen potilaan asioista ja kuinka tarpeellista mainitunkaltainen tiedottaminen on.

SELVITYS

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut 10.3.2008 päivätyn lausunnon, jonka liitteenä on HUS:n 15.1.2008 päivätty lausunto liitteineen, Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen (TEO) 27.2.2008 päivätty lausunto ja tietosuojavaltuutetun 20.2.2008 päivätty lausunto.

MUUT ASIAKIRJAT

Asiaa käsiteltäessä on käytettävissä ollut Jokelan koulusurmien tutkintalautakunnan raportti (OM 13/021/2007).

RATKAISU

Arviointi

Kantelussa tarkoitettussa asiassa on kysymys Jokelan kouluksessa 7.11.2007 tapahtuneen kouluampumistapauksen jälkeisestä tiedottamisesta. Mainittuna päivänä kouluksuksen lukion opiskelija surmasi ampumalla kahdeksan henkilöä ja ampui lopulta myös itseään. Surmatyön toteuttaja A toimitettiin hoitoon HUS:n Töölön sairaalaan. Muut loukkaantuneet toimitettiin hoitoon HUS:n Hyvinkään sairaalaan. Tapahtumapäivänä kello 15 pidettiin HUS:n Mei-

lahden sairaalassa tiedotustilaisuus, jossa HUS:n suuronnettomuustilanteiden lääkintöpäällikkö antoi julkisuuteen tiedon, että Töölön sairaalaan toimitetun potilaan vamma [---].

Kantelussa todetaan, että Töölön sairaalassa hoidettavana olleen potilaan henkilötiedot olivat jo tiedotustilaisuuden pitohetkellä yleisesti saatavilla, minkä johdosta mainittu henkilö kyettiin helposti yhdistämään lääkintöpäällikön antamiin potilastietoihin.

Laillisuusvalvojana arvioin sitä, onko asiassa toimittu lainmukaisesti. Asian eettinen arviointi ei sen sijaan kuulu tehtäviini. Keskeinen kysymys laillisuusvalvonnallisesti asiassa on se, onko yksittäisen potilaan terveydentilaa ja paranemisenustetta koskevat tiedot julkisuuteen annettaessa menetelty salassapitosäännösten vastaisesti ja siten loukattu yksityisyydensuojaa.

Säädöksistä

Perustuslain 10 §:n 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) (jäljempänä potilaslaki) 13 §:n (653/2000) 1 momentin mukaan potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Pykälän 2 momentin mukaan terveydenhuollon ammattihenkilö tai muu terveydenhuollon toimintayksikössä työskentelevä taikka sen tehtäviä suorittava henkilö ei saa ilman potilaan kirjallista suostumusta antaa sivulliselle potilasasiakirjoihin sisältyviä tietoja. Pykälän 3 momentissa säädetään poikkeuksista potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen luovuttamisessa.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 16 §:ssä viitataan salassapitovelvollisuuden osalta potilaslain säännöksiin. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 17 §:n mukaan terveydenhuollon ammattihenkilö ei saa sivulliselle luvatta ilmaista yksityisen tai perheen salaisuutta, josta hän asemansa tai tehtävänsä perusteella on saanut tiedon.

Viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) (jäljempänä julkisuuslaki) 22 §:n mukaan viranomaisen asiakirja on pidettävä salassa, jos se tässä tai muussa laissa on säädetty salassa pidettäväksi tai jos viranomainen lain nojalla on määrännyt sen salassa pidettäväksi taikka jos se sisältää tietoja, joista on lailla säädetty vaitiolovelvollisuus.

Julkisuuslain 23 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen palveluksessa oleva samoin kuin luottamustehtävää hoitava ei saa paljastaa asiakirjan salassa pidettävää sisältöä tai tietoa, joka asiakirjaan merkittynä olisi salassa pidettävä, eikä muutakaan viranomaisessa toimiessaan tietoonsa saamaa seikkaa, josta lailla on säädetty vaitiolovelvollisuus. Vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvaa tietoa ei saa paljastaa senkään jälkeen, kun toiminta viranomaisessa tai tehtävän hoitaminen viranomaisen lukuun on päättynyt.

Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 25 kohdan (1060/2002) mukaan salassa pidettäviä viranomaisen asiakirjoja ovat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sosiaalihuollon asiakkaasta tai työhallinnon henkilöasiakkaasta sekä tämän saamasta etuudesta tai tukitoimesta taikka sosiaalihuollon palvelusta tai työhallinnon henkilöasiakkaan palvelusta taikka tietoja henkilön terveydentilasta tai vammaisuudesta taikka hänen saamastaan terveydenhuollon ja kuntoutuksen palvelusta taikka tietoja henkilön seksuaalisesta käyttäytymisestä ja suuntautumisesta.

Julkisuuslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 30/1998 vp) 24 §:n 1 momentin 25 kohtaa koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan salassapitovelvollisuus kohdassa mainittujen tietojen osalta on ehdoton. Sosiaalihuollon osalta perusteluissa on todettu, että koska jo tieto

siitä, että henkilö on sosiaalihuollon asiakas, saattaa paljastaa arkaluonteisen seikan, salassapito ulottuisi kaikkiin asiakasta koskeviin tietoihin. Nähdäkseni myös terveydenhuollon asiakkuutta koskevaa tietoa, vaikkei sitä perusteluissa ole erikseen mainittu, on pidettävä, samalla tavalla kuin sosiaalihuollon asiakkuutta koskevaa tietoa salassa pidettävänä.

Edellä esitettyjen säännösten perusteella henkilön terveydentilaa koskevat ja potilasasiakirjoihin sisältyvät tiedot kuten myös terveydenhuollon asiakkuutta koskeva tieto on ehdottomasti salassa pidettävä eikä terveydenhuollon ammattihenkilö vaitiolovelvollisuutensa perusteella saa niitä ilmaista sivullisille.

Henkilötietolaissa (523/1999) säädetään henkilötietoja käsiteltäessä noudatettavista velvoitteista. Lain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on toteuttaa yksityiselämän suojaa ja muita yksityisyyden suojaa turvaavia perusoikeuksia henkilötietoja käsiteltäessä sekä edistää hyvän tietojenkäsittelytavan kehittämistä ja noudattamista.

Henkilötietolain 3 §:n 1 kohdan mukaan henkilötiedolla tarkoitetaan kaikenlaisia luonnollista henkilöä taikka hänen ominaisuuksiaan tai elinolosuhteitaan kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi.

Henkilötietolaissa on useita säädöksiä, jotka koskevat rekisterinpitäjän velvollisuutta suunnitella ja organisoida henkilötietojen käsittely organisaatiossaan, minkä lisäksi laissa säädetään muun muassa henkilötietojen käsittelyä koskevista yleisistä periaatteista.

Henkilötietolain 33 §:n mukaan joka henkilötietojen käsittelyyn liittyviä toimenpiteitä suorittaessaan on saanut tietää jotakin toisen henkilön ominaisuuksista, henkilökohtaisista oloista tai taloudellisesta asemasta, ei saa tämän lain vastaisesti sivulliselle ilmaista näin saamiaan tietoja.

Potilasasiakirjojen laatimisesta sekä niiden ja muun hoitoon liittyvän materiaalin säilyttämisestä annetun sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen (99/2001) 3 §:n 2 momentin mukaan terveydenhuollon toimintayksikön terveydenhuollosta vastaavan johtajan tulee rekisterinpitäjän edustajana antaa kirjalliset ohjeet potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen käsittelystä ja menettelytavoista toimintayksikössä. Vastaava säännös sisältyy myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (159/2007) 20 §:n 4 momenttiin.

Selvitykset ja lausunnot

HUS:n lausunnon liitteenä olevan lääkintäpäällikön 7.1.2008 päivätyn selvityksen mukaan ensimmäinen lääkinnän tiedotustilaisuus pidettiin tapahtumapäivänä kello 15 ja tilaisuus koski lääkinnän osuutta tapahtumaan. Tuolloin oli julkisuudessa tiedossa, että Töölön sairaalaan oli toimitettu nuori mieshenkilö. Henkilön nimeä ei annettu julkisuuteen, mutta tilaisuudessa ilmeni, että tiedotusvälineillä oli selkeä käsitys siitä, että kysymyksessä oli A. Kysymyksessä oli ainoa [---], joka oli toimitettu sairaalahoitoon. Mainittuun henkilöön kohdistui tiedotusvälineiden voimakas tiedonhalu. Selvityksen mukaan tuolloin oli jo julkisuudessa tiedossa, että A oli mitä ilmeisimmin ampumisvälikohtauksen toteuttaja. Hänen internetiin toimittamansa ja julkisuuteen laajasti levinneen tiedotteensa perusteella oli selvityksen mukaan selvää, että hän halusi teollaan mahdollisimman suuren julkisuuden. Tämä toiminta teki hänestä julkisuuden henkilön, minkä johdosta yleinen mielenkiinto oli suuri. Sen vuoksi myös hänen terveydentilaansa koskevista tiedoista oltiin kiinnostuneita. Lääkintäpäällikkö antoi selvityksen mukaan julkisuuteen tiedon, että potilaan vamma [---]. Mainittu tieto oli hänen mukaansa perusteltua antaa ja

vastasi sitä tasoa, joka muistakin julkisuuden henkilöistä on aikaisemmin annettu. Yksilöityjä tietoja vammasta tai potilaan voinnista ei selvityksen mukaan annettu.

TEO on lausunnossaan todennut, että suuronnettomuuksiin ja muihin uhkatilanteisiin liittyy erityisiä viranomaisten ja kansalaisten tiedonsaannin tarpeita. Suomen Lääkäriliitto ja Suomen Journalistiliitto ovat laatineet yhteisen tiedotussuosituksen, jonka tarkoituksena on ollut sopia tiedottamisen pelisäännöistä journalistien ja lääkärien kesken eri tilanteissa. Osapuolet ovat hyväksyneet kantelussa tarkoitettuna ajankohtana voimassa olleen suosituksen vuonna 2003 ja se on päivitetty 29.9.2005. Suosituksen mukaan yksittäisten onnettomuustapausten osalta lääkärin tulee vaitiolovelvollisuutensa rajoissa todeta, onko potilas kuollut, loukkaantunut hen- genvaarallisesti, vaikeasti vai lievästi, jääkö potilas sairaalahoitoon vai pääseekö ensiavun saamisen jälkeen kotiin. Toimittajalle voidaan kertoa myös uhrin sukupuoli, ikä ja kotikunta. Lääkäri ei suosituksen mukaan saa kertoa, onko joku potilas (nimeltä mainittu) tuotu sairaalaan tai onko hän sairaalassa. Suosituksessa todetaan, että ”tästä asiasta toimittajan on hankittava tieto muualta”.

Lausunnon mukaan suosituksessa todetaan joukko-onnettomuuksien osalta, että onnistunut kriisitiedottaminen edistää vaaratilanteen asianmukaista hoitamista ja tiedottamisella voidaan paitsi torjua vaaraa myös ehkäistä tarpeetonta hätäntymistä. Väestölle on suosituksen mukaan hyvä kertoa suuronnettomuudesta mitä, missä ja milloin on tapahtunut, mitä seurauksia siitä voi olla ihmisille, mitä yksittäisen henkilön pitäisi tehdä, kuinka kauan tilanteen odotetaan kestävän, mitä viranomaiset ovat tekemässä tilanteen hoitamiseksi sekä mistä saa lisätietoja. Sairaalaan tulee suosituksen mukaan perustaa tiedotusyksikkö, jonka tehtävänä on jakaa välitön informaatio tapahtuneesta. Tiedotusyksikkö antaa tietoja onnettomuuden laajuudesta ja uhrien tilasta. Jos henkilötietoja annetaan toimittajille, on sitä ennen saatava yhteys onnettomuuden uhrien omaisiin.

TEO:n lausunnon mukaan lääkintäpäällikön antamat tiedot potilaan vamman laadusta olivat niukat. Sen lisäksi lääkintäpäällikkö esitti arvionsa siitä, että potilaan ennuste oli [---]. Potilaslain 13 § ei lausunnon mukaan ole esteenä sellaisten tietojen luovuttamiselle potilasasiakirjoista, joista henkilöä ei voida tunnistaa. Lääkintäpäällikkö ei missään vaiheessa vahvistanut toimittajien käsitystä siitä, kuka hänen antamassaan tiedotteessa tarkoitettu henkilö oli. Poliisi piti omalta osaltaan tiedotustilaisuuden vasta kello 18, minkä vuoksi tiedotusvälineiden tiedustelut uhrien määrästä ja kohtalosta kohdistuivat kyseiseen tiedotustilaisuuteen. Lausunnon mukaan lääkintäpäällikkö joutui poikkeuksellisessa ja paineisessa tilanteessa punnitsemaan tilanteeseen liittyviä erityisiä tiedottamisen tarpeita ja samalla huolehtimaan siitä, että potilasasiakirjoihin sisältyvien tietojen salassapidosta huolehditaan. TEO:n käsityksen mukaan tällaisessa tilanteessa ei aina voi välttää sitä, että eri lähteistä (mm. internetistä) tietoja yhdistelemällä saattaa olla mahdollista tehdä päätelmiä yksittäisen potilaan henkilöllisyydestä. TEO katsoo, ettei lääkintäpäällikön voida katsoa menetelleen lausunnossa selostettujen salassapitosäännösten tai terveydenhuollon ammattihenkilöiden ammattieettisten velvollisuuksien vastaisesti antaessaan 7.11.2007 julkisuuteen edellä selostetut tiedot.

Tietosuojavaltuutettu on lausunnossaan todennut, että keskeinen kysymys tapauksessa on se, onko potilas ollut tiedotustilaisuudessa tunnistettavissa. Hän on lausunnossaan käsitellyt muun muassa tiedottamista ja terveydenhuollon ammatinhenkilön vaitiolovelvollisuutta. Tietosuojavaltuutetun käsityksen mukaan merkittävää salassapitosäännösten valossa on se seikka, oliko potilaan vammoista tiedotettaessa yleisö jo etukäteen tietoinen potilaan henkilöllisyydestä, jolloin sinänsä lääkintäpäällikön suorittama anonyymi potilaan vammoista ja ennusteesta tiedottaminen mahdollisesti olikin tosiasiaa tunnistettavissa tiettyä henkilöä koskevaksi ja näin ollen paljasti salaisuuden. Mikäli lääkintäpäällikkö tiedottaessaan paljasti tiettyyn tunnistettavaan

henkilöön liittyviä potilastietoja, ei tällöin tietosuojavaltuutetun käsityksen mukaan ole mahdollisesti menetelty salassapitovelvollisuuden edellyttämällä tavalla. Edelleen tietosuojavaltuutettu on todennut, että teon mahdollista moitittavuutta ja syyksiluettavuutta arvioitaessa voi olla merkitystä sillä seikalla, oliko vastaanottavalla yleisöllä jo tiedossaan potilaan henkilöllisyys, ja tiesikö lääkintäpäällikkö mahdollisesti, että tiedottamista vastaanottavalla yleisöllä oli jo tiedossaan potilaan henkilöllisyys ja että tiedotustilaisuudessa sinänsä ilman nimitietoja potilaasta kerrotut potilastiedot olivat mahdollisesti yhdistettävissä tiettyyn tunnistettavissa olevaan henkilöön.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan lääkintäpäällikkö pyrki tiedostustilanteessa 7.11.2007 toimimaan salassapitosäännösten ja voimassa olevan ohjeistuksen mukaisesti. Lääkintäpäällikön antamat tiedot olivat niukat eivätkä ne yksinään paljastaneet potilaan henkilöllisyyttä. Lausunnon mukaan potilastietojen salassapitosäännösten valossa merkitystä on myös sillä seikalla, oliko potilaan vammoista tiedotettaessa yleisö jo etukäteen tietoinen potilaan henkilöllisyydestä. Lääkintäpäälliköllä oli selvityksen mukaan tuolloin jo tiedossa, että kyseistä potilasta koskevat tunnisteelliset henkilötiedot olivat jo yleisesti tiedossa, jolloin sinänsä anonyymi potilaan vammoista ja ennusteesta tiedottaminen olikin tosiasiaassa tunnistettavissa tiettyä henkilöä koskevaksi ja näin paljasti salassa pidettävää potilastietoa. Potilastietoja koskevien salassapitosäännösten mukaan jo tieto potilassuhteen olemassaolosta on salassa pidettävä.

Menettelyn arviointia

Meilahden sairaalassa 7.11.2007 pidetyssä tiedotustilaisuudessa tiedotusvälineille annetut tiedot Töölön sairaalaan tuodun henkilön terveydentilasta ja paranemisennusteesta olivat sinällään salassa pidettäviä tietoja. Terveydentilatiedot ovat arkaluontoisia tietoja, joiden salassa pidolla on tarkoitus suojata yksityisyyttä. Potilaslain salassapitosäännösten tarkoituksena on lisäksi toteuttaa erityisesti luottamuksensuojaa terveydenhuollossa.

Tietosuojavaltuutetun ja sosiaali- ja terveysministeriön lausuntojen mukaan merkittävää salassapitosäännösten valossa kyseisessä tapauksessa on se seikka, onko potilaan vammoista tiedotettaessa yleisö jo etukäteen ollut tietoinen potilaan henkilöllisyydestä. Yhdyn tältä osin lausunnoissa esitettyyn. Näkemykseni mukaan salassa pidettävää tietoa ei tule ilmaista, mikäli tieto on vastaanottajalla muuta kautta jo käytettävissä olevien tietojen avulla yksilöitävissä tiettyä henkilöä koskevaksi. Menettelyn moitittavuutta arvioitaessa mainittu vaatimus voi kuitenkin asettaa tiedon luovuttajan vaikeaan, jopa kohtuuttomaan tilanteeseen. Hänen tulisi kyetä mainitussa tilanteessa arvioimaan, minkälaisia tietoja vastaanottajalla asiasta on jo käytettävissään ja riittävätkö ne yksilöimään henkilön tunnistettavasti. Tietojen luovuttamista ja mahdollisen salassapidon tai vaitiovelvollisuuden rikkomista arvioitaessa on siis kiinnitettävä huomiota siihen, mitä tiedon luovuttaja tietää vastaanottajan tietävän. Myös olosuhteisiin kokonaisuudessaan on kiinnitettävä huomioitava.

Sosiaali- ja terveysministeriö on lausunnossaan todennut, että lääkintäpäällikkö tukeutui tilanteessa organisaation taholta annettuun ohjeistukseen ja yleisesti noudatettuihin menettelytapoihin. Organisaatio puolestaan oli tukeutunut pitkälti Suomen Lääkäriliiton ja Suomen Journalistiliiton laatimaan tiedotussuositukseen. Käytetyssä ohjeistuksessa ei lausunnon mukaan oteta lainkaan kantaa tilanteisiin, joissa muuta kautta on jo tiedossa potilaan henkilöllisyys, taikka potilaita muuten on niin vähäinen määrä, että yleisellä tasolla annettavat terveydentilatiedot voidaan ilman suurempaa vaivannäköä yhdistää muualta hankittaviin tietoihin ja tiedot siten muuttuvat tunnisteellisiksi potilastiedoiksi. Ministeriön käsityksen mukaan ohjeistuksessa ei ole riittävän selkeästi ja täsmällisesti huomioitu kyseessä olevan kaltaisia tapauksia. Edelleen

lausunnon mukaan organisaatioissa noudatettavista potilastietojen käsittelyyn liittyvistä menettelytavoista ja siihen liittyvän ohjeistuksen antamisesta vastaa organisaation osalta viimekädessä yksikön johto.

Saamani selvityksen mukaan lääkintäpäällikön Töölön sairaalaan tuodun potilaan terveydentilasta antamat tiedot olivat vähäiset eikä tietoihin itseensä sisältynyt sellaista, minkä perusteella ne olisi voinut tunnistaa tiettyä henkilöä koskeviksi. Vaikka selvityksen perusteella tiedotusvälineillä oli tuossa vaiheessa jo varsin selkeä käsitys siitä, kuka Töölön sairaalan tuotu henkilö oli, ei henkilöllisyys selvityksen perusteella ilmeisestikään ollut täysin varma eikä selvityksestä ilmene tarkasti, missä vaiheessa tiedotustilaisuutta tiedotusvälineiden käsitys potilaan henkilöllisyydestä kävi ilmi. Se, että A oli ainoa tapahtumassa loukkaantunut Töölön sairaalaan tuotu henkilö, puolestaan osaltaan auttoi tietojen yksilöimistä häntä koskeviksi.

Jokelan kouluampumistapaus herätti poikkeuksellisuutensa vuoksi runsaasti mielenkiintoa ja tiedon tarve tapahtumista oli suuri. Ensimmäinen asiaan liittyvä viranomaisten toimesta järjestetty varsinainen tiedotustilaisuus pidettiin Meilahden sairaalassa, minkä vuoksi tiedonsaantia koskeva paine kohdistui sinne. Tapahtumien kulku kaiken kaikkiaan oli ennakoimatonta. Lääkintäpäällikkö joutui kuvatuolisessa saamani selvityksen mukaan paineisessa tilanteessa tekemään tilannearvion päättäessään tietojen antamisesta ja annettavan tiedon tasosta. Saamani selvityksen mukaan lääkintäpäällikön tiedotustilaisuudessa antamat tiedot olivat tuolloin voimassa olleen ohjeistuksen mukaisia. Sosiaali- ja terveysministeriön lausunnon mukaan käytävissä olleessa tiedotusohjeistuksessa ei kuitenkaan ollut riittävän täsmällisesti huomioitu toteutuneen kaltaista tilannetta. Sekin on otettava huomioon, että jos lääkintäpäällikkö havaittuaan tiedotusvälineillä olevan käsityksen Töölön sairaalassa hoidettavana olevan potilaan henkilöllisyydestä, olisi kieltäytynyt antamasta lainkaan potilasta koskevia tietoja, olisi tämä menettely voinut vahvistaa tiedotusvälineillä olevan käsityksen ja samalla tätä kautta paljastaa potilassuhdetta koskevan tiedon, joka myös on salassa pidettävä tieto.

Huomiotta asian arvioinnissa ei mielestäni täysin voida jättää sitäkään, että A oli itse osaltaan vaikuttanut toimillaan siihen, että hänen henkilöllisyytensä oli kohtuullisen helposti selvitettävissä. A menehtyi myöhemmin samana iltana saamiinsa vammoihin, mikä tieto olisi ollut joka tapauksessa tiedotusvälineiden saatavissa.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Jälkikäteen voidaan todeta, että lähtökohtaisesti salassa pidettävää vaikkakin itsessään anonyymiä tietoa ei olisi tullut kantelussa tarkoitettussa tilanteessa luovuttaa tiedotusvälineille, mikäli tiedossa oli, että tiedotusvälineet kykenevät muualta jo saamiensa tietojen perusteella yksilöimään tiedot A:ta koskeviksi. Jälkikäteinen arviointi mahdollistaa kuitenkin tapahtumien ja esille tulleiden yksittäisten seikkojen yhdistämisen kokonaisuudeksi ja siten eritasoisen arvioinnin kuin tapahtumahetkellä.

Lääkintäpäällikön menettelyn moitittavuutta arvioitaessa huomiota on kiinnitettävä hänen tietoisuuteen vastaanottajalla olevista tiedoista, minkä lisäksi huomioon on otettava olosuhteet kokonaisuudessaan. Tapauksessa on ollut kysymys poikkeuksellisesta tapahtumien kulusta ja tilanteesta, joka on edellyttänyt nopeaa reagointia muuttuvissa olosuhteissa sekä erisuuntaisten näkökohtien keskinäistä punnintaa. Käytävissä olleessa tiedotusohjeessa ei ollut huomioitu toteutuneen kaltaista tilannetta. Ottaen huomioon edellä esitetyt asiassa esille tulleet seikat ja olosuhteet kokonaisuudessaan en katso olevan oikeudellisia perusteita arvioida lääkintäpäällikön menetelleen 7.11.2007 pidetyssä tiedotustilaisuudessa potilaan vammoista tiedottaessaan siten, että se antaisi aihetta laillisuusvalvonnallisiin moitteisiin.

Kantelussa esitetty yleisempi kysymys kyseisenkaltaisen tiedottamisen tarpeellisuudesta tai sairaaloiden tiedotusvastuusta ei ole ensisijaisesti laillisuusvalvojan vaan lähinnä organisaation itsensä arvioitavissa oleva asia.

Esitetyn perusteella kantelu ei aiheuta muita toimenpiteitäni kuin että saatan tässä päätöksessä esitetyt näkemykset Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin tietoon.

Oikeuskansleri

Jaakko Jonkka

Esittelijäneuvos

Marjo Mustonen